

KAMER VAN TOEZICHT

Beslissing in de zaak onder nummer van: KLN.10.13

KLN 10.13
21 april 2011

DE KAMER VAN TOEZICHT OVER DE NOTARISSEN EN KANDIDAAT-NOTARISSEN IN HET ARRONDISSEMENT 's-HERTOGENBOSCH

neemt de volgende beslissing op de klacht van de heren [...], [...], [...] en [...], hierna te noemen klagers, tegen mr. [...] te [...], hierna te noemen de notaris.

1. De procedure

- 1.1 Op 23 augustus 2010 hebben klagers een klacht ingediend tegen de notaris.
- 1.2 Op 20 september 2010 heeft de notaris op de klacht gereageerd.
- 1.3 Op 20 oktober 2010 hebben klagers gerepliceerd.
- 1.4 Op 18 november 2010 heeft de notaris gedupliceerd.
- 1.5 Bij brief van 2 december 2010 heeft de plaatsvervangend voorzitter besloten de behandeling van de klacht door te verwijzen naar de volle kamer van toezicht.
- 1.6 De kamer van toezicht heeft de klacht behandeld ter openbare vergadering van 17 februari 2011. De heren [...], [...] en [...] zijn verschenen, waarbij [...] namens klagers als woordvoerder is opgetreden. De notaris is eveneens verschenen.

2. De feiten

- 2.1 Op 14 december 2009 heeft de notaris op verzoek van het bestuur van de vereniging [A] een notarieel proces-verbaal opgemaakt van de algemene ledenvergadering van de [A] van 2 juni 2009.
- 2.2 Op 21 juli 2010 heeft de notaris op verzoek van het bestuur van de [A] een notarieel proces-verbaal opgemaakt van de algemene ledenvergadering van de [A] van 25 juni 2010. Tijdens deze ledenvergadering heeft de voorzitter van het bestuur aan klagers kenbaar gemaakt dat zij als lid zijn geroyeerd. De klagers hebben naar aanleiding hiervan een civiele procedure in kort geding opgestart. Op verzoek van de voorzitter heeft de notaris het bestuur van de vereniging geadviseerd en het bestuur medegedeeld dat het royement direct zou ingaan en dat de geroyeerde leden zich direct uit de zaal waar de ledenvergadering werd gehouden dienden te verwijderen.
- 2.3 Voorafgaand aan de algemene ledenvergadering van de [A] van 25 juni 2010 heeft de notaris niet inhoudelijk gereageerd op brieven van de klagers aangaande mogelijke onjuistheden in het notarieel proces-verbaal van de algemene ledenvergadering van 2 juni 2009.

3. De klacht en het verweer daartegen

3.1 Klagers stellen, zakelijk weergegeven, het navolgende.

3.1.1 Het handelen van de notaris wordt door klagers als klachtwaardig gezien. Klagers worden door dit handelen in hun belangen geschaad. Daarom zijn klagers ontvankelijk in hun klacht tegen de notaris.

3.1.2 De notaris heeft in de uitoefening van het notarisambt klachtwaardig gehandeld ten aanzien van klagers. Hiertoe zijn door klagers de volgende gronden ter motivering aangevoerd.

i. De notaris heeft in de aanloop naar de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 niet gereageerd op brieven van klagers en van hun raadsman mr. H. Plagge;

ii. De notaris heeft de informatie uit voornoemde brieven niet onder de aandacht gebracht van de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010, terwijl deze informatie wel degelijk van belang was voor de leden die op de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 aanwezig waren;

iii. De notaris heeft niet onafhankelijk en niet onpartijdig gehandeld. De notaris dient in zijn ambt ook de belangen van eventuele derden, zoals klagers, te behartigen. Dat heeft hij naar de mening van klagers nagelaten;

iv. De notaris heeft op geen enkele wijze in de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010, waarin de royementen van de klagers werden uitgesproken, opgetreden, terwijl de normale beginselen van "hoor en wederhoor" en "goed bestuur" met alle voeten werden getreden. Deze nalatigheid is laakbaar en valt de notaris aan te rekenen als onvoldoende uitoefenen van zijn ambt;

v. De notaris heeft veel verschillende rollen en taken vervuld tijdens de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010. Daarbij heeft hij gebruik gemaakt van het aanzien dat een notaris heeft. Voor deze rollen en taken ontbraken concrete schriftelijke opdrachten en/of waren deze strijdig met het onafhankelijk en onpartijdig uitoefenen van het notarisambt;

vi. De notaris heeft in het Brabants Dagblad uitspraken gedaan over de vier geroyeerde leden die strijdig zijn met het onafhankelijk en onpartijdig uitoefenen van het notarisambt;

vii. De notaris heeft de notulen onjuist en onterecht vastgesteld in een notariële akte. Er zijn in de akte data en namen gewijzigd of onjuist opgenomen ten opzichte van hetgeen daadwerkelijk is gezegd. Dit alleen is al klachtwaardig. Daarnaast hebben klagers de notaris hiervan keurig melding gemaakt per brief. Deze brief heeft hij niet beantwoord. Evenzo heeft hij nagelaten om er tijdens de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010, bij het bespreken van de notulen van de vorige jaarvergadering, melding van te maken aan de leden.

Aldus heeft de notaris in strijd gehandeld met het bepaalde in artikel 17 eerste lid van de Wet op het notarisambt (Wna).

3.2 De notaris heeft, zakelijk weergegeven, het navolgende opgeworpen.

3.2.1 De notaris acht klagers niet ontvankelijk in hun klacht omdat hij van mening is dat de klagers door het verwijt dat hem wordt gemaakt niet door hem in hun belangen worden geschaad.

3.2.2 De notaris stelt zich op het standpunt dat de opdracht van het bestuur van de [A] volstrekt duidelijk was. Hij zou de notulen van de ledenvergadering opmaken en dat heeft hij ook gedaan. Daar waar nodig heeft hij desgevraagd adviezen gegeven aan de voorzitter van het bestuur van de vereniging. De rol van de notaris tijdens de vergadering was dus duidelijk. De notaris heeft ten aanzien van het al dan niet terecht zijn van het royement van klagers aangevoerd dat dit duidelijk blijkt uit het proces-verbaal van de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010. Daarbij dient te worden opgemerkt dat klagers een jaar eerder al door het bestuur van de vereniging waren gewaarschuwd, nadat toen ook is gesproken over een mogelijk royement van de klagers. Op 26 januari 2011 heeft een bestuursvergadering van de vereniging plaatsgevonden waarbij het royement van klagers aan de orde is gekomen. De notaris heeft de opdracht gekregen om ook van deze vergadering de notulen op te maken. De notaris heeft de brieven van klagers niet beantwoord omdat zij hun grieven richting het bestuur van de [A] moesten uiten. Dit heeft de advocaat van het bestuur hen ook bericht. Bij het opmaken van notulen van een vergadering is het doel dat de essentie van hetgeen ter vergadering is voorgevallen en wat daar ter sprake is gekomen duidelijk te beschrijven voor iemand die niet bij de vergadering aanwezig was. Het notarieel verslag betreft geen woordelijk verslag van de vergadering. Dat heeft de notaris ook niet gepretendeerd en dat werd ook niet van de notaris verlangd. Als de leden het niet eens zijn met de werkwijze van het bestuur van de vereniging, dan kunnen zij het bestuur wegsturen. Het handelen van het bestuur valt de notaris niet te verwijten. Voorafgaand aan de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 is het royement van klagers besproken tijdens een vergadering van het bestuur van de vereniging. Daarbij is de notaris ook aanwezig geweest. Toen is door het bestuur tot royement van de klagers besloten en op de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 uitgesproken door de voorzitter van het bestuur van de vereniging. Tijdens de vergadering heeft de notaris desgevraagd aangevoerd dat het bestuur ten aanzien van het royement een schriftelijke kennisgeving aan de geroyeerde leden moet toezenden en dat zij hen moet wijzen op de beroepsmogelijkheid tegen het royement. Voorts heeft de notaris desgevraagd aangevoerd dat de geroyeerde leden zich aanstonds uit de zaal moesten verwijderen. De notaris is van mening dat dit verenigingsrechtelijke zaken betreffen. De notaris acht de klagers noch op grond van wat hij op de ledenvergadering op verzoek van het bestuur naar voren heeft gebracht noch door de inhoud van de opgemaakte notariële verslagen van de algemene ledenvergaderingen in hun belangen geschaad.

4. De beoordeling

4.1.1 Tijdens de mondelinge behandeling van de klacht zijn drie van de vier klagers verschenen. Op desbetreffende vraag van de plaatsvervangend voorzitter is namens klagers geantwoord dat de heer [...] na indiening van de klacht is overleden. Namens klagers, dus ook namens de overleden klager, is het woord gevoerd door klager, de heer [...]. De notaris heeft hiertegen geen bezwaar gemaakt.

4.1.2 Ten aanzien van de ontvankelijkheid van klagers is de Kamer van Toezicht van oordeel dat de klagers ontvankelijk zijn in hun klacht. Volgens tuchtrechtelijke jurisprudentie kan degene die zodanig bij het in een klacht gewraakte doen en/of nalaten van de notaris betrokken is, dat hij als belanghebbende bij een uitspraak over die klacht kan worden aangemerkt, in die klacht worden ontvangen. Deze situatie is van toepassing op ieder van de vier klagers.

4.2 De Kamer van Toezicht zal puntsgewijs ingaan op de inhoud van de hiervoor samengevatte klacht van de klagers. De Kamer van Toezicht heeft zoveel mogelijk de op pagina 16 van de bij repliek aangehaalde conclusie van de klagers overgenomen, omdat deze conclusie de inhoud van de klacht naar het oordeel van de Kamer van Toezicht afdoende verwoordt. De klacht wordt hierna puntsgewijs besproken.

4.2.1 Ad i:

De notaris had naar het oordeel van de Kamer van Toezicht naar aanleiding van de door klagers en hun raadsman aan hem gerichte correspondentie gepaster dan wel wellevender kunnen reageren richting de klagers. De notaris had de klagers en hun raadsman kunnen berichten dat zij zich moesten wenden tot (de raadsman van) het bestuur en niet tot de notaris. Omdat echter de notaris niet de spreekbuis is van het bestuur van de vereniging en de klagers al een raadsman hadden ingeschakeld, die hen had moeten inlichten dat zij zich tot het bestuur van de vereniging moesten wenden, acht de Kamer van Toezicht de klacht op dit punt ongegrond.

4.2.2 Ad ii:

De klagers hadden hun bevindingen moeten richten aan het bestuur van de vereniging en niet aan de notaris. Gelet hierop en op hetgeen hiervoor in rechtsoverweging 4.2.1 is vermeld, acht de Kamer van Toezicht de klacht wegens een gebrek aan belang eveneens ongegrond.

4.2.3 Ad iii:

Uit de door klagers overlegde stukken blijkt dat de klagers wisten dat de notaris niet alleen was verzocht om een notarieel proces-verbaal op te maken van de algemene ledenvergadering, maar ook dat de notaris als adviseur voor het bestuur van de vereniging optrad. De notaris trad niet alleen tijdens de algemene ledenvergadering op als adviseur van het bestuur, maar ook gedurende (enkele van) de hieraan voorafgaande vergaderingen van het bestuur, waarin - zo begrijpt de Kamer van Toezicht - eveneens het royement van (onder meer) de klagers aan de orde is geweest. Naar het oordeel van de Kamer van Toezicht kan van de notaris niet worden verwacht dat hij in de rol van adviseur van het bestuur, tijdens de algemene ledenvergaderingen direct de belangen van individuele leden kan behartigen. De klacht wordt ook op dit punt ongegrond verklaard.

4.2.4 Ad iv:

De notaris heeft gesteld het woord op de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 te hebben gevoerd op verzoek van de voorzitter van het bestuur van de vereniging. De voorzitter van het bestuur van de vereniging heeft hem tijdens de vergadering om advies gevraagd. Dit heeft de voorzitter hem gevraagd nadat hij had medegedeeld dat enkele leden, waaronder de klagers, geroyeerd waren. De notaris heeft aan dit verzoek voldaan en de voorzitter van advies voorzien.

De klagers hebben gesteld dat de notaris tijdens voornoemde algemene ledenvergadering ook hun belangen had moeten dienen en had moeten ingrijpen toen de voorzitter mededeelde dat zij geroyeerd waren. Ten aanzien van dit punt verwijst de Kamer van Toezicht naar hetgeen onder rechtsoverweging 4.2.3 is weergegeven. Ook daarna heeft de notaris, volgens klagers, hun belangen niet behartigd door hen - op zijn advies - direct uit de vergadering te laten verwijderen.

De Kamer van Toezicht overweegt dat van de notaris in de gegeven omstandigheden niet kon worden geveerd dat hij tijdens de algemene ledenvergadering ten faveure van de klagers ingreep tegen de voorzitter van het bestuur. De Kamer van Toezicht overweegt voorts dat de notaris daarna het bestuur van de vereniging onjuist heeft voorgelicht cq geadviseerd. De notaris heeft ten onrechte gesteld dat het uitgesproken royement direct in zou gaan en dat de geroyeerde leden direct de vergadering moesten verlaten. De Kamer van Toezicht betreft bij haar oordeel de navolgende wetsartikelen uit het Burgerlijk Wetboek, boek 2 Rechtspersonen, titel 2 Verenigingen.

Artikel 2:35 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek:

'De vereniging kan het lidmaatschap opzeggen in de gevallen in de statuten genoemd, voorts wanneer een lid heeft opgehouden aan de vereisten door de statuten voor het lidmaatschap gesteld, te voldoen, alsook wanneer redelijkerwijs van de vereniging niet geveerd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren. Tenzij de statuten dit aan een ander orgaan opdragen, geschiedt de opzegging door het bestuur.'

Artikel 2:35 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek:

'Tenzij de statuten dit aan een ander orgaan opdragen, geschiedt de ontzetting door het bestuur. Het lid wordt ten spoedigste schriftelijk van het besluit, met opgave van redenen, in kennis gesteld. Hem staat, behalve wanneer krachtens de statuten het besluit door de algemene vergadering is genomen, binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit, beroep op de algemene vergadering of een daartoe bij de statuten aangewezen orgaan of derde open. De statuten kunnen een andere regeling van het beroep bevatten, doch de termijn kan niet korter dan op één maand worden gesteld. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst.'

Artikel 2:38 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek:

'Behoudens het in het volgende artikel bepaalde, hebben alle leden die niet geschorst zijn, toegang tot de algemene vergadering en hebben daar ieder één stem; een geschorst lid heeft toegang tot de vergadering waarin het besluit tot schorsing wordt behandeld, en is bevoegd daarover het woord te voeren. De statuten kunnen aan bepaalde leden meer dan één stem toekennen.'

De statuten van de vereniging zijn door de partijen niet ingebracht, zodat de Kamer van Toezicht daar geen acht op heeft kunnen slaan en uit moet gaan van voorgaande wetsartikelen.

Uit de hiervoor vermelde wetsartikelen volgt dat de door de voorzitter geroyeerde leden gedurende de beroepstermijn zijn geschorst. Deze beroepstermijn gaat in na ontvangst van een schriftelijke en met redenen omklede kennisgeving van het royement.

In de notulen van de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 valt te lezen dat de voorzitter heeft medegedeeld dat de schriftelijke kennisgeving van het royement aan de betreffende leden zal worden toegezonden. De beroepstermijn was op de vergadering nog niet aangevangen, tenzij er sprake was van een disciplinaire- ofwel ordemaatregel. Dat er sprake is geweest van een dergelijke maatregel is noch gesteld noch gebleken. De notaris wordt verweten dat hij het bestuur onjuist heeft geadviseerd omtrent de ingang van de schorsing van de geroyeerde leden en het aanstonds verwijderen van die leden uit de vergadering. De Kamer van Toezicht acht de klacht op dit punt gegrond.

4.2.5 Ad v:

De notaris heeft naar de mening van klagers tijdens de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010 veel verschillende rollen en taken voor het bestuur van de vereniging vervuld. De notaris heeft dit tot op zekere hoogte beaamd en heeft daarbij aangevoerd dat hij deze rollen en taken heeft vervuld in opdracht van het bestuur van de vereniging. Hij heeft het bestuur van (juridisch) advies voorzien en daarnaast heeft hij de notulen van de vergaderingen opgemaakt. Naar het oordeel van de Kamer van Toezicht is het bestuur van een vereniging niet verplicht de notaris hiertoe een schriftelijke opdracht te verstrekken. Dit onderdeel van de klacht wordt derhalve ongegrond verklaard.

4.2.6 Ad vi:

De notaris heeft volgens de klagers uitlatingen gedaan over de klagers in het Brabants Dagblad. De notaris heeft ter zitting een verklaring gegeven voor het artikel 'Ik laat mij niet voor het karretje spannen' in het Brabants Dagblad van 30 juni 2010. Dit artikel is tot stand gekomen nadat de notaris richting de redactie van het Brabants Dagblad had gereageerd op een reactie in de katern 'commentaar' in diezelfde krant van 29 juni 2010. Het eerstgenoemde artikel is aldus de mededeling van de notaris na redactiebeeraad en nadat de inhoud van dat artikel is doorgesproken met de notaris, door de redactie van het Brabants Dagblad in die krant geplaatst. De Kamer van Toezicht is van oordeel dat de uitleg van de notaris op dit punt voldoende aanleiding geeft om dit onderdeel van de klacht ongegrond te verklaren.

4.2.7 Ad vii:

De door de notaris opgemaakte notulen van de algemene ledenvergaderingen van de vereniging [A] betreffen telkens een notarieel proces-verbaal. Op de algemene ledenvergadering van de vereniging zijn deze notulen uiteindelijk vastgesteld. Van de notaris mag zeker verlangd worden dat de inhoud van het notarieel proces-verbaal juist is. De stelling van de klagers dat de inhoud van het notarieel proces-verbaal onjuist was, is afdoende weersproken door de notaris. Vervolgens hebben de klagers hun stelling niet meer nader onderbouwd. Daarmee dient de klacht op dit punt ongegrond verklaard te worden.

4.3 Hetgeen de klagers hebben gesteld als weergegeven in rechtsoverweging 4.2.4, heeft de notaris niet weersproken. De notaris had op dit betreffende onderdeel een duidelijkere verslaglegging van de algemene ledenvergadering moeten doen. Ook het feit dat de notaris het bestuur van de vereniging heeft geadviseerd te handelen in tegenpraak met de hiervoor geldende wetgeving betreft de Kamer van Toezicht in haar oordeel. De notaris is een gespecialiseerd jurist en werd juist hierom door het bestuur van de vereniging als adviseur geraadpleegd. Hij is bovendien in die hoedanigheid aanwezig geweest bij (enkele van) de vergaderingen van het bestuur van de vereniging in voorbereiding op de algemene ledenvergadering van 25 juni 2010. De notaris had zich derhalve op dit punt meer in het verenigingsrecht kunnen en moeten verdiepen ter voorkoming van de onterechte verwijdering uit de algemene ledenvergadering van de klagers.

4.4 De notaris heeft ter zitting blijk gegeven zich bewust te zijn van het belang dat de klagers hebben bij een duidelijk en volledig opgemaakt notarieel proces-verbaal van de algemene ledenvergadering van de [A]. Van de omvangrijke klacht van de klagers wordt één onderdeel gegrond verklaard. Daarbij zijn de omstandigheden die ten grondslag liggen aan dit onderdeel van de klacht van belang. De notaris heeft in een

hectische vergadering ten aanzien van de beslissing tot roeyement van enkele van de leden een op dit onderdeel onduidelijk verslag opgemaakt. Het betrof op 25 juni 2010 een buitengewoon turbulente algemene ledenvergadering van de vereniging. Hij is daarbij gevraagd om advies te geven en het bestuur te assisteren. Hij heeft stellige uitlatingen gedaan richting de voorzitter van het bestuur en heeft de vragen van deze voorzitter stellig beantwoord. Mede hierdoor was het roeyement voor de betreffende leden een zeer vernederende kwestie en dat hebben die leden gelet op de inhoud van de klacht ook als zodanig ervaren. Echter, de publiciteit rond de gewraakte vergaderingen van de [A] heeft naast het gewicht van het gegrond verklaarde (geringe) deel van de klacht ook een rol gespeeld bij de beoordeling van de vraag naar een mogelijke sanctie. De notaris heeft door de hele gang van zaken en door de publiciteit cq ruchtbaarheid die aan de zaak wordt gegeven al het nodige ondergaan. Hij is als gevolg van deze klachtzaak negatief in het nieuws gekomen.

4.5 De kamer zal, gelet op hetgeen hiervoor in rechtsoverweging 4.4 is overwogen, aan de gegrondverklaring geen tuchtrechtelijke maatregel verbinden.

5. De beslissing

De kamer van toezicht:

verklaart de klacht gedeeltelijk - zoals hiervoor overwogen in rechtsoverweging 4.2.4 - gegrond, zonder hieraan een tuchtrechtelijke maatregel te verbinden;

verklaart de klacht voor het overige ongegrond.

Aldus gegeven te 's-Hertogenbosch door mr. S.J.G.N.M. Willard, plaatsvervangend voorzitter,
mr. D. van Emden, mr. M.H.G. Giesbers en mr. J.J.G.M. Kuijpers, leden, mr. J.L.G.M. Mertens, plaatsvervangend lid, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 21 april 2011,
in tegenwoordigheid van de secretaris.

Hoger beroep tegen vorenstaande beslissing is mogelijk door indiening van een verzoekschrift - binnen dertig dagen na dagtekening van het aangetekend schrijven waarbij van deze beslissing is kennis gegeven - bij het gerechtshof te Amsterdam, postadres: postbus 1312, 1000 BH Amsterdam.